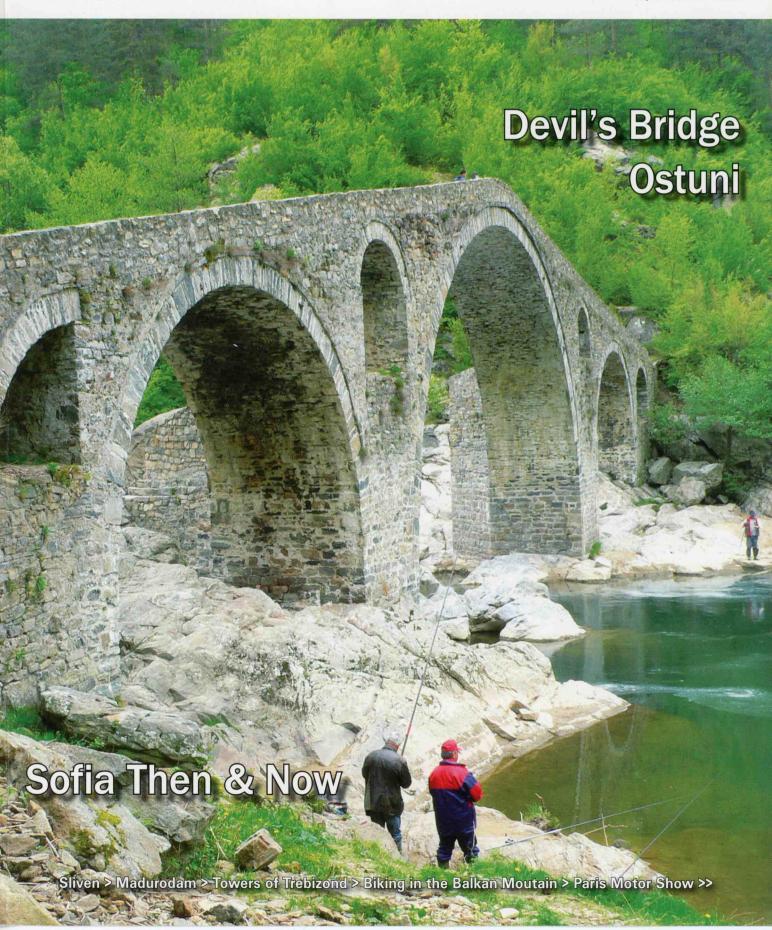
BULGARIA AIR

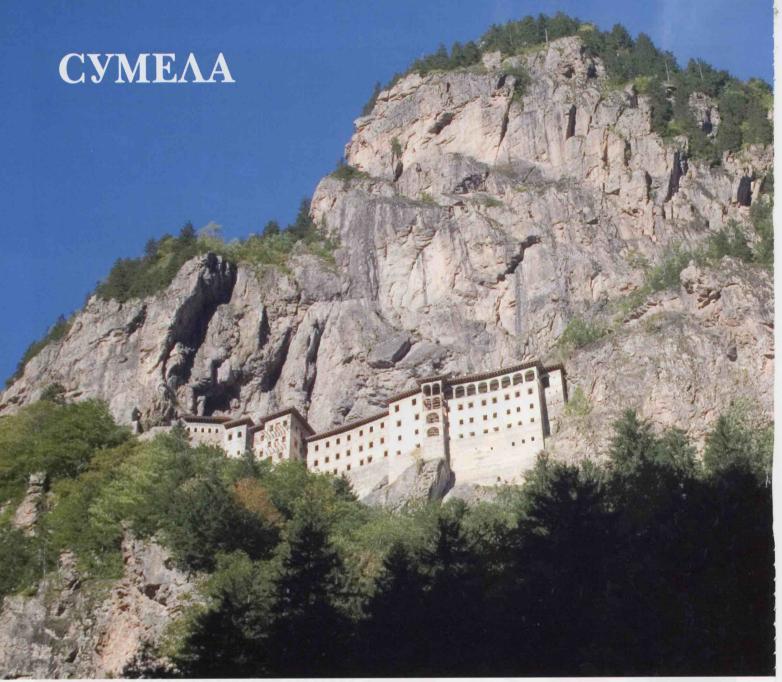
INFLIGHT MAGAZINE

YOUR COMPLIMENTARY COPY

33/October 2006

текст Албена Шкодрова; фотография Антони Георгиев by Albena Shkodrova; photography by Anthony Georgieff

Манастир с гледка

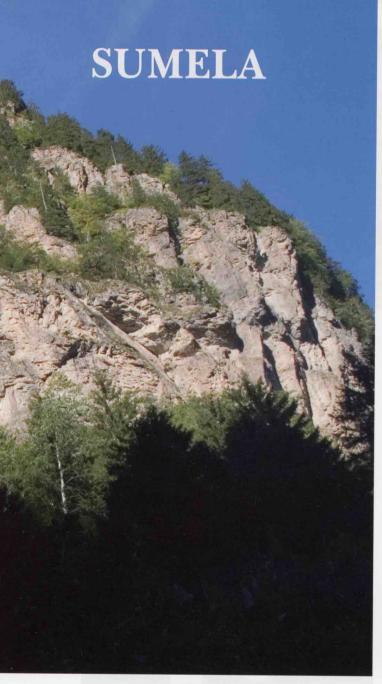
ще от времето на свети Антоний монасите са склонни да жертват брокатената дреха, коженото кресло и суфлето от круши, но не и добрата гледка. Бърз преглед на манастирите по света доказва това.

Прозорците на най-стария – основан от свети Антоний в Египет – рамкират пейзажи от източната пустиня. В Европа от Иберийския полуостров до Халкидики божиите служители се радват на зашеметяващи изгледи. Конвентът на кармелитките е построен на стратегически хълм с 360° панорама над Лисабон. Православният комплекс в Атон е естествена наблюдателница към Егейско море, а 150 км на запад, в Метеора, отшелниците са готови да овладяват скално катерене и изкачване по въже, за да имат поглед над сюрреалната местност край Каламбака.

A monastery with a view

Ever since the time of Saint Anthony, monks have been willing to give up their brocade attire, leather couch or pear soufflé rather than a good view. A quick survey of the monasteries around the world will prove this.

The windows of the oldest one, established by Saint Anthony in Egypt, frame landscapes of the eastern desert. In Europe, from the Iberian Peninsula to Chalcidice, god's servants enjoy stunning views. The Carmelite Convent is built on a strategically located hill with a 360° panorama over Lisbon. The Orthodox complex on Mount Athos is a natural crow's-nest to the Aegean Sea and 90 miles to the west, in Meteora, hermits are ready to get to grips with rock climbing and abseiling with the single purpose of having a view over the surreal area near Kalambaka.

Но един от най-драматично разположените манастири е византийският Сумела във вечнозелените хълмове над Трабзон в източна Турция.

Вграден високо в скалите над някогашната грузинска столица, той е заобиколен от ухаещи на пръст пътеки между тъмни борове и шеметно стръмни склонове, които се спускат 300 м надолу към Алтъндере. На трийсетина километра на север планините Качкар, в които сякаш е увиснала обителта, се сриват в Черно море и мирисът на морски въздух прекъсва на вълни аромата на иглолистната гора. Свети Антоний не само щеше да одобри великолепната гледка, а сигурно би завидял.

Сумела е най-важният и най-добре запазен византийски манастир от десетките в района, които възникват между V и VII в. Построен е на мястото **>** But one of the most dramatically located monasteries of them all is the Byzantine Sumela in the evergreen hills by Trebizond in eastern Turkey.

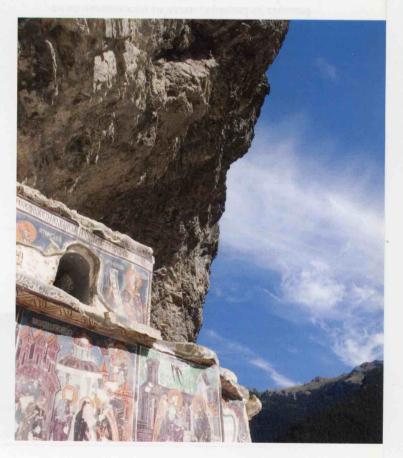
Built high on the rocks overhanging the former Georgian capital, it is encircled by soil-scented paths among the dark pines and stunningly steep slopes, which drop 300 yards down to the Altindere Valley. About 20 miles to the north, the Kaçkar mountains, where the monastery is perched, collapse into the Black Sea and the breeze comes in waves to alternate the aroma of the coniferous trees. Not only would Saint Anthony approve of the magnificent view but he would feel some envy as well.

Sumela is the most important and best-preserved Byzantine monastery from the dozens in this area established between the 5th and 7th Century AD. It was built on the site of an early Christian shrine which existed until 385

At about the same time the Athenian saint Barnabas, probably attracted by the scenery, arrived there. High up in the mountain he found a wooden icon of the Virgin Mary and declared it was the work of Apostle Luke. He kept it in a cave in the area and because so many worshippers began flocking to see it, a monastery was built on this site in the 6th Century.

Reconstructed many times in subsequent centuries, it has never failed to attract pilgrims with its panorama. The Komnenos dynasty, who after the fall of Constantinople in 1204 ruled a small kingdom with Trebizond as its capital until 1461, chose the monastery as its coronation venue.

It reached its present form in the 13th-14th Century and remained secure throughout the Ottoman Empire. Although the country's official religion was Islam, the

на раннохристиянско светилище, съществувало преди 385 г.

Някъде по това време атинският светец Варнава - вероятно привлечен от пейзажа - се озовава тук. Високо в планината той намира дървена икона с образа на Дева Мария и обявява за неин автор евангелиста Лука. Прибира я в една от естествените пещери в местността и понеже покрай нея започват да се събират поклонници, през VI в. на това място възниква манастир.

Многократно престрояван през следващите векове, той неизменно привлича пилигрими с гледката си. Комнините, които след падането на Константинопол през 1204 г. управляват до 1461 г. малко кралство със столица Трапезунд (днес Трабзон), избират манастира за своите коронации.

Обителта придобива сегашния си вид през XIII-XIV в. и го съхранява при Отоманската империя. Въпреки че официална религия в държавата е ислямът, православните монаси не само запазват религиозната си автономия, но получават и административна независимост, включително данъчни облекчения.

Процъфтяващият духовен живот на манастира е прекъснат през 1923 г. когато Турция, Гърция и България – вече три отделни светски държави – решават да разменят части от населението си на етнически принцип. Гръцките монаси от Сумела и от останалите понтийски манастири се изселват, отнасяйки със себе си значителна част от натрупаните през вековете съкровища.

Изоставената Сумела започва да се руши. Турските власти решават да я реставрират едва през 1996 г.

Но въпреки деструктивната дейност на природните стихии и хората комплексът от монашески килии, зали, столова и няколко параклиса е съхранен почти непокътнат. ▶

Orthodox monks retained their religious autonomy and were also granted administrative independence, including tax benefits.

The end of the flourishing spiritual life in the monastery came in 1923, when Turkey, Bulgaria and Greece, becoming three separate secular states, agreed to exchange sections of their population on ethnic principle. The Greek monks of Sumela and the other Pontic monasteries emigrated taking a large part of the treasures amassed over the centuries.

Abandoned, Sumela began to fall apart. The Turkish authorities only initiated its restoration in 1996.

Despite the destructive effect of natural forces and people, the complex of monastic cells, halls, a refectory and several chapels has been preserved almost intact. >

Черната Мадона

Името "Сумела" произхожда от заваленото произношение на понтийски гръцки на "Panayia tou Melas" – Черната Мадона. Така

византийските монаси кръщават намерената от Варнава икона. Предполага се, че името й е повече по асоциация с общото излъчване на мъгливата сурова местност, или с нейните обитатели - черните смокове, отколкото с цвета на изображението.

Черната Мадона се прочува с чудесата си и по време на Отоманската империя сред редовните й поклонници се срещат и мюсюлмани. Смята се, че монасите я отнасят в Гърция при изселването през 1920-те.

La Madona Negra

The name Sumela comes from an abbreviated corruption of the Pontic Greek expression Panayia tou Melas, or the Black Virgin. This is the name the Byzantine monks gave to

the icon found by Barnabas. It is thought this association was more to do with their general impression of the murky, harsh area or its inhabitants, the black grass snakes, than the colour of the image. The Black Virgin became famous for its miracles and during the Ottoman Empire there were also Muslims among its regular worshippers. It was probably taken to Greece when the monks left in the 1920s.

Манастирът Сумела е изоставен през 1923 след създаването на Турската република

Sumela was abandoned after the creation of the Turkish Republic in 1923

Смисловият му център е издълбаната в скалите пещерна църква - рядък образец на християнски храм, който е изписан и отвътре, и отвън. Фреските често на няколко пласта в различни стилове, покриват всеки сантиметър от стените му.

Драскачи от различни епохи и националности са оставили върху религиозните изображения грозни следи, които най-общо се делят на две групи. Едните са графити на хора, пожелали да оставят буквално неизтриваем спомен от посещението си - от гръцки пилигрими отпреди няколко века до съвременни американски туристи.

По-неприятни са пораженията от християнски иконоборци и турски светски и религиозни противници на изразяването на източноправославната вяра чрез образи.

Ръцете им са надраскали всички изображения, до които са успели да стигнат, като основният стремеж е бил да избодат очите на светците по стените.

Затова във великолепната някога църква на Сумела човек се чувства повече като в готически кошмар. > Its focal point is the rock church chiselled out in the cave, a rare example of a Christian temple decorated both on the inside and outside. The frescos, often in several layers and different styles, cover every inch of its walls.

Scribblers from different ages and nationalities have left their ugly marks on the religious images. Generally speaking, they fall into two groups. The first constitutes graffiti by people who have wanted to leave an indelible sign of their visit: from Greek pilgrims several centuries ago to modern American tourists.

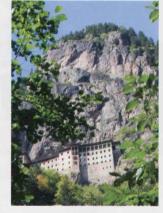
Far more repulsive, however, is the damage done by the Christian iconoclasts and Turkish secular and religious enemies of expressing Orthodox beliefs through images of people.

Their hands have left scratches on all frescoes they could reach, their main objective apparently being to gouge the eyes of the saints on the walls.

This is why the once magnificent church of Sumela now makes you feel as if you are in a Gothic nightmare. Apart from the Virgin Mary and the ▶

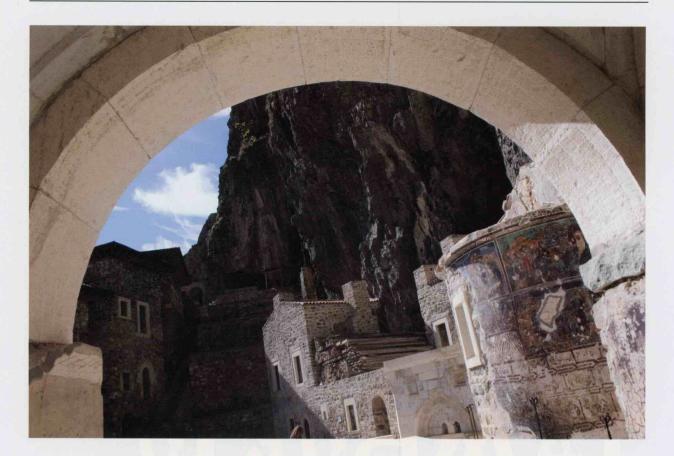
"Кулите на Трабзон"

Западният свят е опознал Сумела и целия район на Трабзон през очите на пътешественици и писатели, първият от които е Марко Поло. В по-ново време някогашната грузинска столица привлича внимание заради романа на ексцентричната английска писателка Роз Маколи "Кулите на Трабзон". Градът, прославил се с магическа архитектура, разточителство, интриги и странни нрави, е крайна дестинация на пътуване през Турция в началото на XX в. Пътешествието, описано с английска ирония, преминава през поредица антични империи, религиозни размирици и спомени за загубена любов.

The Towers of Trebizond

The western world learned about Sumela and the region of Trebizond from the accounts of travellers and writers, the first of whom was Marco Polo. In later times, the former Georgian capital has attracted attention due to The Towers of Trebizond, a novel by the eccentric English writer Rose Macaulay. The city, which gained fame for its magical architecture, lavishness, intrigues and peculiar habits, is the final destination of a journey across Turkey at the beginning of the 20th Century. Written with a healthy dose of British sarcasm, it takes us across a succession of ancient empires, religious strife and memories of a lost love.

С изключение на Дева Мария и апостолите, които витаят високо на купола, изрисувани с отдалечен от традиционната иконопис маниер, по стените се нижат върволица ослепени призрачни фигури.

От гледна точка на монасите на тях им е наложено най-жестокото наказание – лишени са от възможността да се наслаждават на гледката. Клетниците в Сумела са загубили нещо забележително – безбрежните тъмнозелени полета, образувани от върховете на боровете, които бавно се спускат към развълнуваните води на Черно море. Гледка, над която свети Антоний би се съгласил да прекара още един отшелнически живот.

apostles who hover high above on the exterior drum of the dome, and are painted in a manner rather different from traditional iconography, the walls display a succession of ghostly, blinded figures.

From the monks' perspective, they have suffered the severest of punishments: they are devoid of the chance to enjoy the view. Those poor men in Sumela have lost something remarkable – the infinite dark green fields made by the tops of the pine trees which gently unfold towards the rough waters of the Black Sea. A view for which Saint Anthony would gladly spend another life as a hermit.

DID YOU THINK A **SMALL HOUSE**BY THE SEA WOULD SET YOU BACK WITH £1,250,000?